

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-2-87 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 06-08/95-24
Karar Tarihi : 2.2.2006

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B- RAPORTÖRLER : H. Suat ÖLMEZ, Ali ARIÖZ

C- BİLDİRİMDE BULUNAN

20

: Petrol Ofisi A.Ş.

D- İLGİLİ TARAFLAR

: - Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:37 Maslak Şişli/İstanbul

- Ege Bimtes Bilgi İşlem Makineleri Sanayi Servis Ticaret
Ltd. Şti.
1370 sok. No:42/403 35230 Montrö/İzmir

30

E- DOSYA KONUSU : **Petrol Ofisi A.Ş.'ye Ege Bimtes Bilgi İşlem Makineleri
Teknik Servis Sanayi Ticaret Ltd. Şti. tarafından sunulacak yazılım hizmeti
sözleşmesine muafiyet tanınması talebi**

F- DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 19.9.2005 tarih ve 6524 sayı ile giren
başvuru üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 8. maddesi
uyarınca düzenlenen 19.1.2006 tarih, 2005-2-87/MM-06-HSÖ sayılı Muafiyet Raporu,
06-08 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, taraflar arasında yapılan
Sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ifade
edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar Hakkında Bilgi

50

Dosya mevcudu bilgi ve belgelere göre, muafiyet konusu sözleşme taraflarından olan
ve genel olarak petrol ve petrol ürünleri sektöründe faaliyet gösteren Petrol Ofisi A.Ş.
(POAŞ), 1941 yılında İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulmuş, 1990 yılında
özelleştirilme kapsamına alınmış ve 21.7.2000 tarihinde %51 oranındaki hissesi
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından İş Bankası ve Doğan Holding
ortaklığı ile kurulmuş olan İş Doğan Petrol Yatırımları A.Ş.'ye (İş Doğan) satılmıştır.
ÖİB Mart 2002 tarihinde POAŞ'ın %16,5 oranındaki hissesini halka arz yoluyla

satmış, %25,83 oranındaki hisse ise Temmuz 2002'de İş Doğan tarafından satın alınmıştır. 27.12.2002 tarihi itibarıyla İş Doğan ile birleşen POAŞ'ın mevcut ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 1- POAŞ'ın Ortaklık Yapısı

ORTAKLAR	ORAN (%)
İş Bankası	35,96
Camiş Madencilik A.Ş.	4,05
Camiş Yatırım Holding A.Ş.	4,05
Doğan Holding	44,31
Doğan Enerji	0,00
Halka Açık	11,64
Toplam	~100,00

Teşebbüs halihazırda 3600 istasyon, 4000 akaryakıt bayisi, 2 madeni yağ fabrikası, 25 hava ikmal ünitesi ve 3 madeni yağ deposu ile faaliyetlerine devam etmektedir.

60 Söz konusu sözleşmede sağlayıcı konumunda bulunan Ege Bimtes Bilgi İşlem Makineleri Sanayi Servis Ticaret Ltd. Şti. (Ege Bimtes) ise 1991 yılında kurulmuş bir teşebbüs olup, müşterilerine bilgi teknolojileri danışmanlığı, kurumsal internet danışmanlığı, yerel alan (LAN), uzak alan (WAN), kablosuz ağ kurulumu, yapısal kablolama çözümleri gibi bilgi ve iletişim teknolojisi hizmetleri sunmaktadır.

H.2. Anlaşmanın Amacı ve Konusu

70 Başvuruya esas teşkil eden sözleşmenin konusunu, Ege Bimtes'in POAŞ Madeni Yağ Distribütörlerinin muhasebe ve finans, satın alma, stok ve lojistik, satış ve dağıtım ile insan kaynakları ve bordro faaliyetlerinin yönetilmesi için ticari yazılım paketinin kurulumu, bu paket için gerekli teknolojik altyapının kurulması, distribütörlerde oluşan verinin depolanması için POAŞ Bilgi İşlem Merkezinde gerekli iletişim altyapısının kurulması, POAŞ Bilgi İşlem Merkezindeki depoda toplanan verilerden analiz ve karar destek amaçlı rapor ve grafiklerin üretilmesi ve kullanıma açılması için gerekli mal ve hizmetlerin temin, kurulum ve devreye alınması ile garanti ve bakım/destek şartlarının belirlenmesi oluşturmaktadır.

Sözleşme bir yıl süre ile geçerlidir. Bu tarihten sonra POAŞ tarafından yapılacak, mal ve hizmetler ile ilgili teknik destek alım talepleri yıllık olarak düzenlenecek bakım anlaşmaları yoluyla karşılanacaktır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

80 Sözleşmenin konusu, Ege Bimtes'in, POAŞ Madeni Yağ Distribütörlerinin işletme faaliyetlerinde kullanılmak üzere, POAŞ'a elektronik yazılım hizmetinin paket halinde sunulmasına ilişkindir. Bu hizmet paketi içinde, teknolojik altyapının kurulması, verinin depolanmasına yönelik iletişim altyapısının kurulması, verilerin analiz edilerek karar destek amaçlı rapor ve grafiklerin üretilmesi gibi teknik hizmetler ile garanti ve bakım/destek şartlarının belirlenmesi gibi yükümlülükler de bulunmaktadır. Ege Bimtes'in POAŞ'a sunacağı paket hizmetin kapsamı dolayısıyla ilgili ürün pazarı "*Bilgi İşlem Altyapı Hizmetleri Pazarı*" olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

90 EgeBimtes, POAŞ'ın ülke genelindeki tüm yağ distribütörleri için yazılım hizmeti sağlayacaktır. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak kabul edilmiştir.

H.4. Anlaşmanın Hukuki Niteliği ve Değerlendirme

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasındaki belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşmalar olarak nitelendirilmiştir. Bildirimi yapılan Sözleşme'nin Ege Bimtes tarafından POAŞ'a yazılım hizmeti sağlanması/satımı ile ilgili olduğundan dolayı, anılan Sözleşme 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilecektir.

100 Bildirim Formu'nda yukarıda bahsedilen Sözleşme'nin 25. maddesinde yer alan alıcının sağlayıcı üzerine getirdiği 5 (Beş) yıllık münhasır satış yükümlülüğüne muafiyet tanınması talep edilmektedir.

Sözleşmenin 25. maddesi gereğince Ege Bimtes, sözleşme ve eki Teknik Şartname kapsamında yürütülerek hayata geçirilen uygulamanın POAŞ'a münhasır olacağını ve aynı veya benzer bir uygulamayı 5 (beş) yıl süreyle başka akaryakıt/madeni yağ dağıtım şirketlerine yapmayacağını kabul ve taahhüt etmektedir. İlk bakışta rekabet etmeme yükümlülüğü izlenimi yaratan bu hükme 2002/2 sayılı Tebliğ'de açıkça atıfta bulunulmamakla birlikte, bu tür kısıtlamalar Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun "Dikey Kısıtlamalara İlişkin Komisyon Kılavuzu"nda münhasır satış yükümlülüğü olarak tanımlanmaktadır.

110 Münhasır satış yükümlülüğü değerlendirilirken üç temel unsur göz önüne alınmalıdır: alıcının alım ve satım pazarlarında sahip olduğu pazar payı, münhasır yükümlülüğün kapsamı ile süresi ve rakip alıcıların konumu.

120 Alıcının alım pazarında önemli derecede pazar payı varsa, münhasır satış yükümlülüğü, rakip alıcıların pazardaki faaliyetlerine olumsuz etki edebilecektir. Bununla birlikte, alıcının faaliyet gösterdiği piyasadaki pazar payı belirli bir oranın¹ üstünde ise, alıcının, satın aldığı ürünü sağlayan teşebbüsün faaliyet gösterdiği (alıcının alım yaptığı) pazardaki pazar payı ile kendi faaliyet gösterdiği pazardaki pazar payı önem kazanmaktadır. Dosya mevcudu bilgilere göre, başvuru konusu olayda alıcı teşebbüs olan POAŞ'ın faaliyet gösterdiği pazarlar olan beyaz ürünler pazarında (benzin, motorin ve gazyağı pazarları) pazar payı yaklaşık olarak %33'tür. Bununla birlikte, beyaz ürünler pazarında POAŞ ile birlikte faaliyet gösteren birçok teşebbüs bulunmakta ve bunların pazar payları %7 ila %15 arasında değişmektedir. Bunun yanında POAŞ'ın hizmet alımı yaptığı pazar olan Bilgi İşlem Altyapı Hizmetleri pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Bilgi İşlem Altyapı Hizmetleri Pazarında Ege Bimtes'in Pazar payı ise 2004 yılı için yaklaşık olarak %0,0025'tir. İlgili teşebbüsün toplam 2 Milyar ABD Doları olarak tahmin edilen Bilgi İşlem Altyapı Hizmetleri pazarında 2004 yılı cirosu yaklaşık olarak 5 Milyon ABD Doları'dır.

130 Değerlendirmede dikkate alınması gereken ikinci husus, münhasır satış süresinin kapsam ve süresiyle ilgilidir. Kılavuza göre sağlayıcı üzerine getirilecek 5 yıldan uzun süreli kısıtlama, rekabetin de gereğinden fazla kısıtlanmasına yol açabilecektir. Dosya konusu sözleşmeye göre alıcının sağlayıcıya getirdiği münhasır satış şartı 5 yıl olduğu göz önüne alındığında kılavuzdaki şartları taşıdığı ve ayrıca Tebliğ'deki düzenlemeye de uygun olduğu görülmektedir.

Üçüncü ve son unsur ise rakip alıcıların konumudur. Benzer alım gücüne sahip alıcıların varlığı, ilgili pazarda rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmasını engelleyici bir husustur. İlgili dosya açısından yapılan değerlendirmede, alıcı konumundaki POAŞ

¹ Kılavuzda bu oran %30 olarak tespit edilmiştir.

140 ile benzer alım gücüne sahip rakip teşebbüslerin pazarda mevcut olduğu görülmektedir. Diğer yandan ilgili ürün pazarında –bilgi işlem altyapı hizmetleri pazarında- faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüs bulunması ve herhangi bir alıcının aynı veya benzer hizmeti Ege Bimtes dışındaki herhangi bir teşebbüsten de alabilecek durumda olması nedeniyle, sözleşme ile getirilen kısıtlamanın pazarda önemli bir etki doğurmayacağı anlaşılmaktadır.

POAŞ tarafından Kurum kayıtlarına 16.12.2005 tarihinde giren ek bilgi yazısında, sözleşmenin 25. maddesiyle, POAŞ'ın know-how niteliğindeki, işleyiş ve süreçleri ve bunların otomasyonuna ilişkin bilgilerin Ege Bimtes'e geçeceği, bunların da en azından belirli bir süre korunmalarının gerektiği ve bu hükmün gereğinin verilecek olan işin fiyatına da yansıtıldığı belirtilmiştir.

150 Yukarıda yapılan tüm bu değerlendirmeler sonucunda, Sözleşmenin 25. maddesinin bu haliyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebileceği görülmektedir. Ayrıca sözleşmede 25. madde dışında rekabet hukuku yönünden ihlal oluşturabilecek başkaca bir hükme rastlanmamıştır.

I. SONUÇ

160 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Ege Bimtes Bilgi İşlem Makineleri Sanayi Servis Ticaret Ltd. Şti. ile Petrol Ofisi A.Ş. arasında yapılan ve Petrol Ofisi A.Ş.'nin madeni yağ distribütörlerinin muhasebe ve finans, satın alma, stok ve lojistik, satış ve dağıtım ile insan kaynakları ve bordro faaliyetlerinin yönetilmesine yönelik olarak Ege Bimtes Bilgi İşlem Makineleri Sanayi Servis Ticaret Ltd. Şti. tarafından sunulan yazılım hizmetine ilişkin sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.